

Žmogiškieji ištekliai: paklausa ir pasiūla

Gruodžio 17 d.
2018

KODĖL SVARBU STEBĖTI IR PROGNOZUOTI ŽMOGIŠKĄJĄ KAPITALĄ?

Tam, kad būtų galima priimti informuotus sprendimus

Asmens:

kokius gebėjimus turėčiau įgyti, kad jie būtų paklausūs darbo rinkoje dabar ir ateityje? Ar nauja kvalifikacija padidins mano šansus surasti naują darbą?

Įmonės:

kokiuose regionuose didžiausia koncentracija asmenų su mums reikalingais įgūdžiais darbui? Ar ir kaip reikia perkvalifikuoti darbuotojus?

Valstybė:

kokius gebėjimus ir žinias reikia ugdyti, kad jie būtų aktualūs ateinančius x metų? kokias švietimo programas reikia teikti? Kiek ir kokių profesijų darbuotojų trūksta? Kokias perkvalifikavimo paslaugas finansuoti? Kaip formuosime migracijos politiką užimtumui darbo rinkoje užtikrinti?

KAIP ĮSIVAIZDUOJAME STEBĖSENĄ IR PROGNOZAVIMĄ IDEALIU ATVEJU?

Prognozavimas netobulas mokslas, tad siekiame **derinti skirtingus metodus**: ekonometrinį kiekybinių duomenų modeliavimą; ekonominių veiklų sektorių atstovų, darbdavių apklausas, ekspertinį vertinimą, įžvalgų (foresight) metodą ir kita.

Stebėseną ir prognozavimą idealiu atveju vykdomas **įgūdžių lygmenyje**

Darbo rinkos ir užimtumo rodikliai stebimi ir **atnaujinami rutiniškai**, papildomai atliekamos prioritetinių sričių ir temų analizės

Į darbotvarkės formavimą ir sprendimų priėmimą įtraukiamos visos **suinteresuotos šalys**: valdžios sektoriaus atstovai, darbdavių ir darbuotojų atstovai, nevyriausybinės organizacijos

Sprendimai priimami **skaidriai** pagal sutartus metodus, visa susijusi informacija yra prieinama ir skelbiama **viešai**

NACIONALINĖ ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ STEBĖSENOS (NŽIS) KOORDINAVIMO KOMISIJA

LRVK

SADM

ŠMM

ŪM

MOSTA

Nacionaliniu lygiu koordinuoti žmogiškųjų išteklių pritraukimą NŽIS vykdymą ir organizavimą tarp institucijų ir įstaigų;

vertinti, kiek ir kokių duomenų, rodiklių ir informacijos reikia stebėsenai vykdyti;

vertinti duomenų rinkimo administracinę ir finansinę naštą;

svarstyti stebėsenos vykdytojų pasiūlytas stebėsenos veiklas;

teikti Vyriausybei žmogiškųjų išteklių srities pasiūlymus dėl stebėsenos rodiklių tobulinimo, vykdytojų veiklos tobulinimo, stebėsenos veiklos, krypties pasirinkimo, priemonių pakankamumo, tinkamumo ir efektyvumo;

kitų klausimų, susijusių su žmogiškųjų išteklių sritimi.

NŽIS VEIKLA

Kasmetinė Žmogiškųjų išteklių situacijos apžvalga

Stebėsena

- Vieši rodikliai ir atviros prieigos duomenys Mosta puslapyje
- Tematinės apžvalgos (IRT sektoriaus analizė; inžinerijos sektoriaus analizė; užsieniečių, įgijusių išsilavinimą Lietuvoje, apžvalga ir pan.)
- Migracija ir integracija Lietuvoje

Prognozavimas

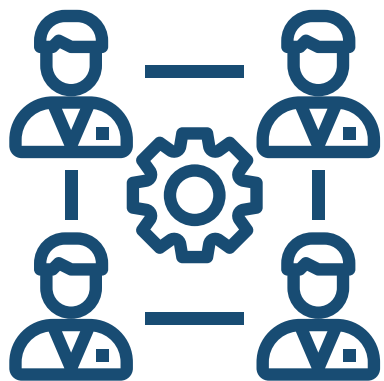
- Sukurtas pedagogų poreikio prognozavimo modelis
- Kuriamas medicinos darbuotojų prognozavimo modelis
- Atlikta kvalifikuotų darbininkų poreikio prognozė
- ir kt.

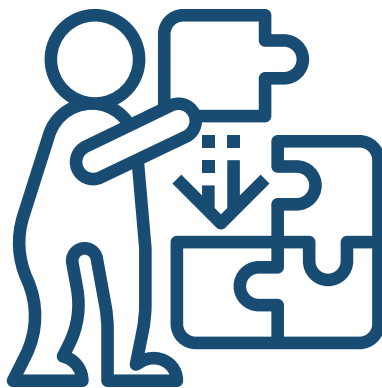
Planavimas

Sukurtas modelis galintis padėti pedagogų poreikio prognozę pagal pasirinktas prielaidas planuojant pedagogų rengimą;

PLANAVIMO ATEITIS

Paklausa

Kompetencijos

Pasiūla

PLANAVIMO DABARTIS

Paklausa

Pagal LPK ir EVRK

Pasiūla

Pagal programas, LŠK

Gyventojų
registas

SODRA

ITC registrai (Studentų,
mokinių, diplomų, pedagogų)

Juridinių asmenų
registas

VMI

Statistikos
departamentas

Užimtumo
tarnyba

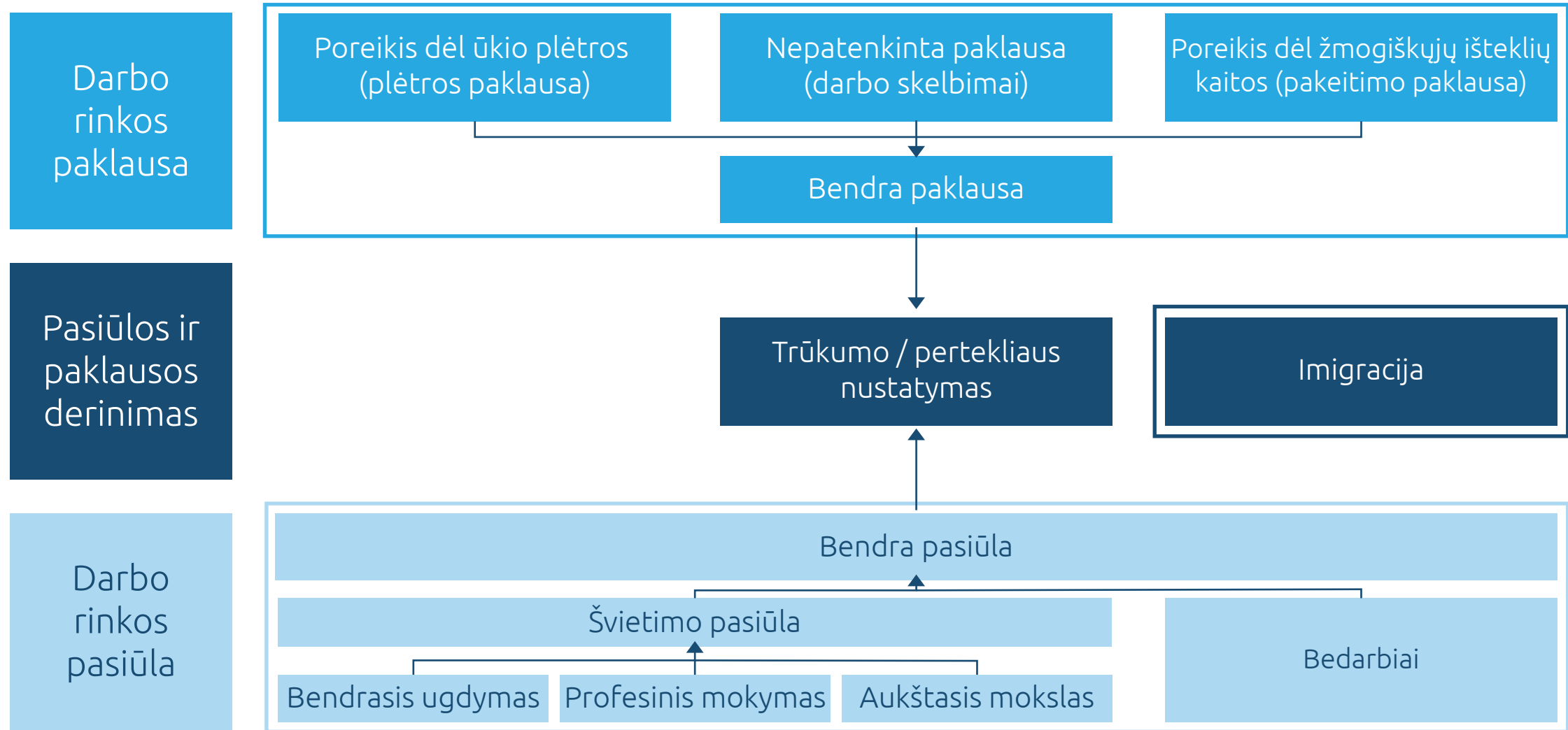
Valstybinė
ligonių kasa

Privatūs darbo
skelbimų portalai

Kiti

KVALIFIKUOTŲ DARBUOTOJŲ POREIKIS

- Įvertintas darbuotojų skaičius (pagal EVRK ir LPK)
- Remiantis praeities duomenimis, apskaičiuotos tikimybės ir įvertinta pakeitimo paklausa (pagal LPK ir EVRK) dėl:
 - išėjimo į pensiją
 - emigracijos
 - mirtingumo
 - sektoriaus/profesijos keitimo
- Remiantis Cedefop prognozėmis įvertinta plėtros paklausa (pagal EVRK)
- Remiantis Užimtumo tarnybos ir darbo skelbimų duomenimis įvertintos laisvos darbo vietos (pagal EVRK ir LPK)
- Įvertinta kiek asmenų pagal EVRK užsiima savarankiška veikla
- Remiantis užimtumo tarnybos duomenimis įvertinta egzistuojanti pasiūla (registruoti bedarbiai pagal LPK)
- Rezultatas – 3 metų darbuotojų poreikio prognozės

PASTEBĖJIMAI ATLIKUS KVALIFIKUOTŲ DARBUOTOJŲ PROGNOZES

Susumavus plėtros ir pakeitimo paklausą, gauti galutinės paklausos rezultatai atspindi samdomų darbuotojų poreikį 2020 metais. Iš viso, numatomas poreikis – 30589 darbuotojai

Įvertinta, kad didžiausia paklausa bus šiose EVRK sekcijose:

- G sekcija (Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas) – 8890 (6931 + 1959)
- F sekcija (Statyba) – 4058 (3944 + 114)
- C sekcija (Apdirbamoji gamyba) - 4302 (9398 – 5096)

Analogiškai, įvertinta, kad didžiausia pakeitimo paklausa bus šiems LPK pogrupiams:

- 83 pogrupis (Vairuotojai ir judamųjų įrenginių operatoriai) – 5681 (7327 – 1647)
- 52 pogrupis (Pardavėjai) – 5664 (4728 + 937)
- 71 pogrupis (Statybininkai ir giminiškų profesijų darbininkai (išskyrus elektrikus)) – 3269 (3574 – 305)

PEDAGOGŲ POREIKIO PROGNOZAVIMO MODELIS

Tikslas

Gerinti balansą tarp aukštosiose mokyklose rengiamų pedagogų bei reikalingų darbo vietų skaičiaus teikiant **rekomendacijas** viešosios politikos priemonėms formuoti.

Rezultatai

Kasmet atnaujinamas pedagogų paklausos ir pasiūlos modelis, teikiantis:

- **Trumpojo** (1 m.) ir **vidutinio** laikotarpio (4 m.) pedagogų poreikio prognozę;
- Rekomendacijos dėl studentų priėmimo, pedagogų paklausos ir pasiūlos gerinimo.

Modelio scenarijų prielaidos

- Mokinių skaičiaus ir klasių prognozė
- Mokytojui tenkančių kontaktinių valandų skaičius / etato dydis
- Išėjimo į pensiją sąlygos ir prognozė
- Išėjimo iš darbo dėl įsidarbinimo kitose įstaigose prognozė
- Etatinių darbuotojų poreikis atsiradęs dėl teisinio reglamentavimo
- Pedagogikos studijų krypties absolventų įsidarbinimas pedagogais
- Neaktyvių pedagogų grįžimas į pedagogo darbą
- Nekvalifikuotų / nežinomos kvalifikacijos pedagogų įsidarbinimas

MOKYTOJŲ POREIKIO PROGNOZAVIMAS

Scenarios:

Prielaidos tipas	Bazinis scenarijus	Pesimistinis scenarijus	Optimistinis scenarijus
Mokinių skaičiaus ir klasių prognozė	☒	☐	☐
Mokytojui tenkančių kontaktinių valandų skaičius / etato dydis	☒	☐	☐
Išėjimo į pensiją sąlygos ir prognozė	☐	☒	☐
Išėjimo iš darbo dėl įsidarbinimo kitose (į analizės apimtį nepatenkančiose) įstaigose prognozė	☐	☐	☒
Etatinių darbuotojų poreikis atsiradęs dėl teisinio reglamentavimo	☒	☐	☐
Pedagogikos studijų krypties absolventų įsidarbinimas pedagogais	☐	☐	☒
Neaktyvių pedagogų (įgiję pedagogo kvalifikaciją prieš 3–5 m. ir praėjusiais metais nedirbę pedagogo darbo) grįžimas į pedagogo darbą	☒	☐	☐
Nekvalifikuotų / nežinomos kvalifikacijos pedagogų (neturintys kvalifikacijos ar įgiję pedagogo kvalifikaciją seniau nei prieš 5 m. ir praėjusiais metais nedirbę pedagogo darbo) grįžimas į pedagogo darbą	☒	☐	☐

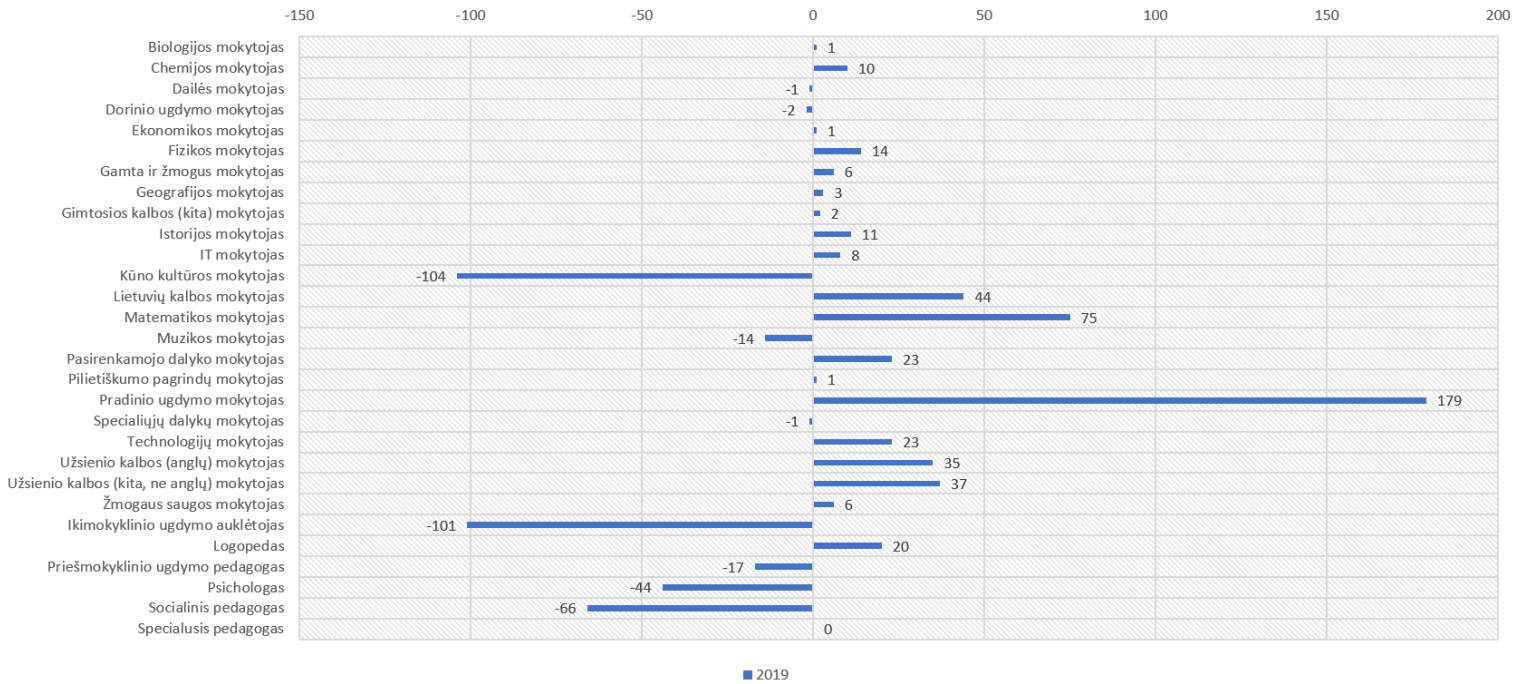
Pasirinkite matavimo vienetą/ Choose unit:

asmenys/headcount

Pasirinkite metus/ Choose year:

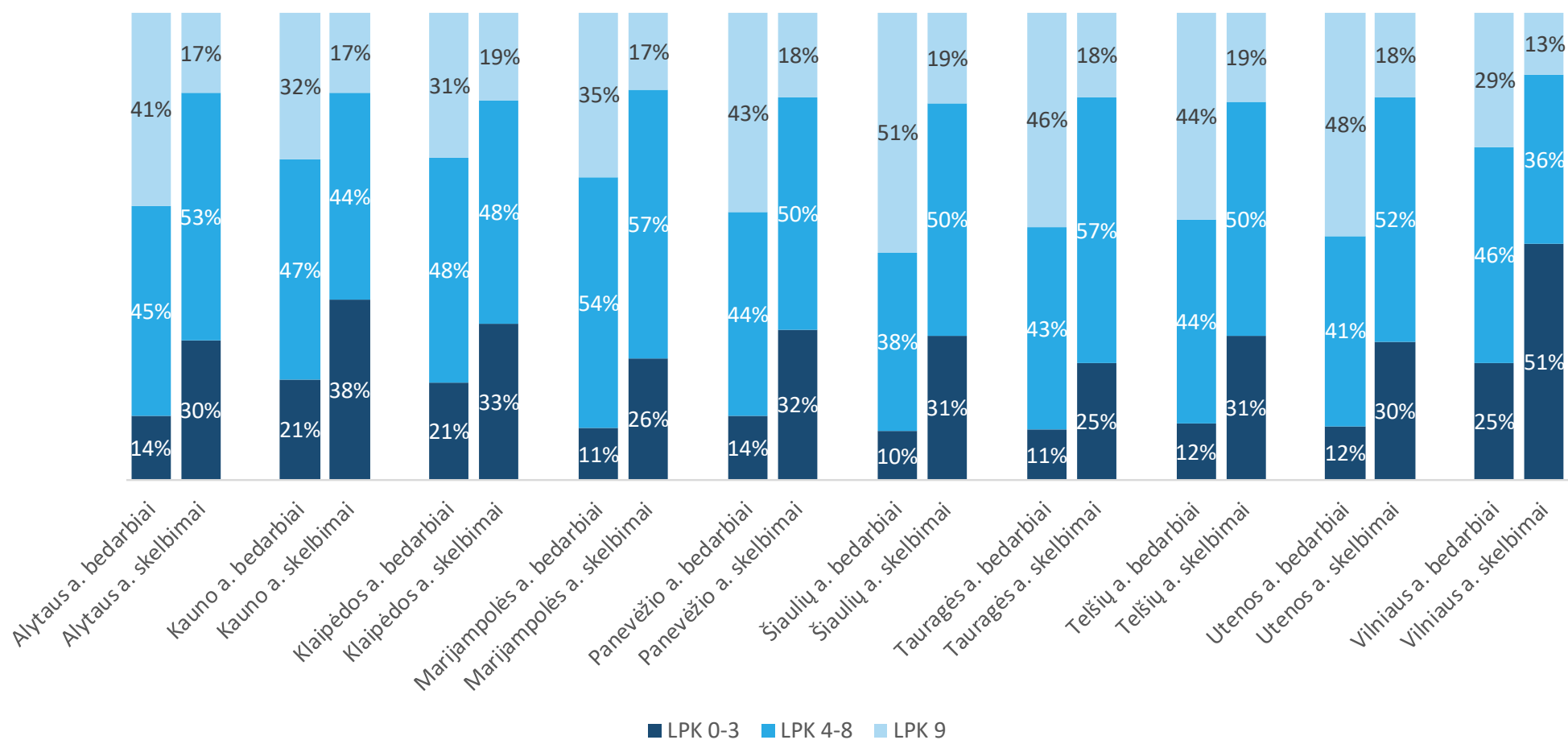
2019

Naujų pedagogų poreikis/ New teacher demand (Y)

AUKŠTOS KVALIFIKACIJOS DARBUOTOJŲ VISOJE LIETUVOJE TRŪKSTA DAUGIAU NEI YRA AUKŠTOS KVALIFIKACIJOS DARBO IEŠKANČIŲ BEDARBIŲ

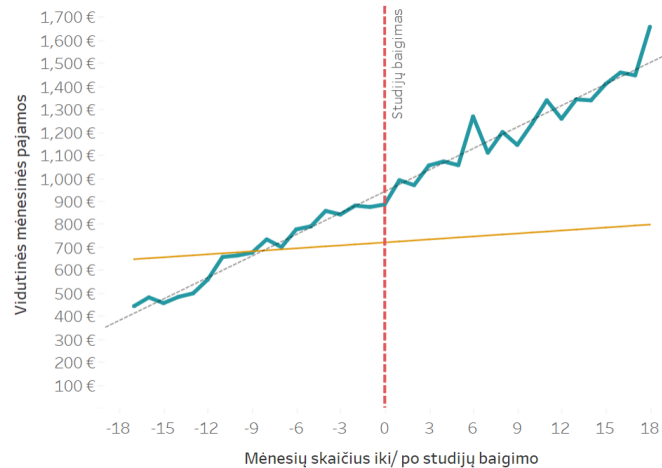
LDB registruotų bedarbių pageidaujamų profesijų ir darbo skelbimuose ieškomų profesijų pasiskirstymas pagal darbo vietos apskritį ir LPK pagrindinę grupę, 2017 metai, proc.

MOKYTOJŲ POREIKIO PROGNOZAVIMAS

Kiek uždirba absolventai?

Vidutinės absolventų pajamos (prieš mokesčius)

Pasirinkite:

Studijų baigimo metai
2015

Pakopa
Pirmosios pakopos stu...

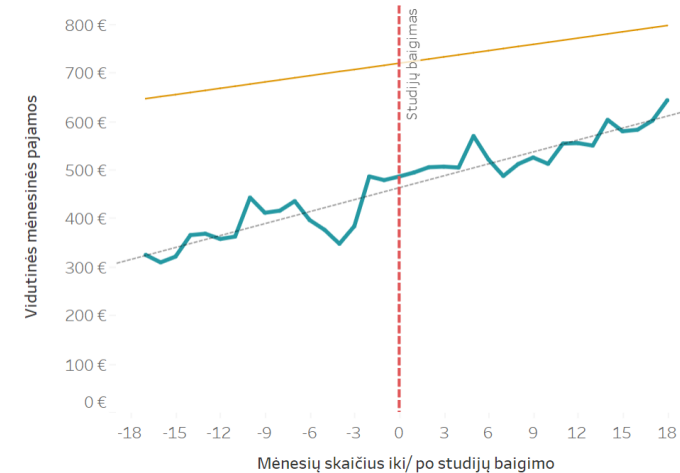
Krypčių grupė
(All)

Institucija
(All)

Kryptis
Programų sistemos

Kiek uždirba absolventai?

Vidutinės absolventų pajamos (prieš mokesčius)

Pasirinkite:

Studijų baigimo metai
2015

Pakopa
Pirmosios pakopos stu...

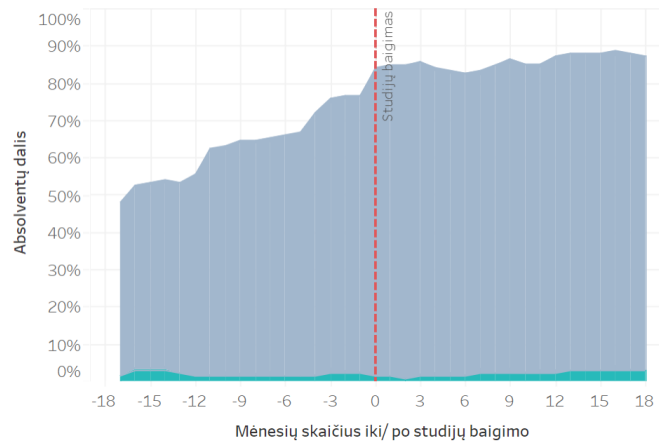
Krypčių grupė
(All)

Institucija
(All)

Kryptis
Žemės ūkio mokslai

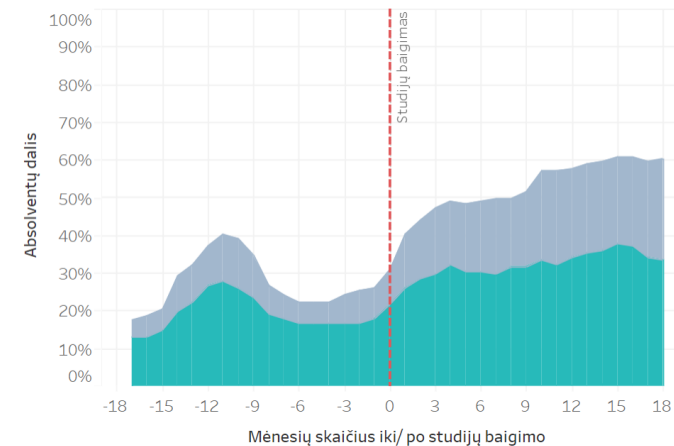
Kuo dirba absolventai?

Dirbančių absolventų dalis pagal profesijos grupę

Kuo dirba absolventai?

Dirbančių absolventų dalis pagal profesijos grupę

UŽSIENIEČIŲ ABSOLVENTŲ INTEGRACIJA – GALIMA PRIEMONĖ SUŠVELNINTI AUKŠTOS KVALIFIKACIJOS SPECIALISTŲ TRŪKUMĄ

2018-2019 m. Lietuvoje pilnos programos studijas studijuoja 6301 užsieniečiai (LSD, ŠVIS)

Tik 7% užsieniečių, baigusių studijas Lietuvoje, įsidarbina Lietuvoje (SODRA ir MOSTA), ženkliai atsiliekant nuo EBPO vidurkio – 20-50%

22% užsieniečių studentų įvardijo darbo paiešką Lietuvoje kaip pagrindinį tikslą po studijų („Kurk LT“ 300 užsieniečių studentų apklausa).

17% buvo neapsisprendę dėl šalies, kurioje norėtų kurti savo ateitį. Daugiausiai - 27% - apklaustų užsieniečių įgiję diplomą planuoja dirbti užsienio šalyje, kuri nėra nei Lietuva, nei gimtoji.

Pagrindiniai iššūkiai studijų metu yra integracija į Lietuvos visuomenę (35% respondentų) bei administracinės ir su migracija susijusios procedūros (29% respondentų).

Išvada: trigubai daugiau užsieniečių studentų norėtų po studijų dirbti Lietuvoje, nei dabar pavyksta. Trūksta nuoseklių integracinių priemonių, kad galėtume efektyviau išnaudoti užsieniečių absolventų potencialą Lietuvos darbo rinkoje

